

Prace Komisji Geografii Komunikacji PTG

2018, 21(3), 5-6

WPROWADZENIE

Introduction

Renata Anisiewicz

Katedra Geografii Rozwoju Regionalnego, Instytut Geografii, Uniwersytet Gdański, Jana Bażyńskiego 4, 80-309 Gdańsk
e-mail: renata.anisiewicz@ug.edu.pl

Cytacja:

Anisiewicz R., 2018, Wprowadzenie, *Prace Komisji Geografii Komunikacji PTG*, 21(3), 5–6.

Trzeci tom *Prac Komisji Geografii Komunikacji PTG*, wydany w 2018 r., zawiera sześć artykułów, recenzję książki, trzy biogramy znakomitych geografów komunikacji oraz sprawozdanie z konferencji transportowej. Tematykę artykułów zdominowały problemy transportu miejskiego, analizowane na przykładzie kilku miast europejskich oraz na poziomie ogólnopolskim. Omówione zostały ponadto aktualne problemy transportu drogowego, kolejowego i działalności portów morskich w Polsce.

Tom otwiera obszerny artykuł S.M. Koziarskiego poświęcony kierunkom rozwoju sieci autostrad i dróg ekspresowych w Polsce w latach 1990–2018. Autor omówił w nim planowane po 1945 r. programy budowy autostrad w Polsce, a następnie szczegółowo scharakteryzował wykonane inwestycje. Dużo uwagi poświęcił też intensywnie rozbudowywanym w ostatnich latach bezpłatnym drogom ekspresowym, uzupełniającym płatną sieć autostrad. Ważną część opracowania stanowi próba racjonalizacji kolejności podejmowanych inwestycji i modyfikacji ich rozkładu przestrzennego.

Kolejne trzy artykuły skupiają się na problematyce transportu w miastach.

W pierwszym z nich A. Kołoś i J. Taczanowski rozpatrują możliwości i dylematy rozwoju miejskiego transportu szynowego w Polsce. Autorzy stawiają pytanie, czy należy obecnie rozważać rozwój tej formy transportu w miastach, w których taki transport już funkcjonuje oraz czy jest zasadne wprowadzanie go w ośrodkach nie dysponujących miejską komunikacją szynową, względnie elektryczną. Swoje rozważania w odniesieniu do Polski A. Kołoś i J. Taczanowski poprzedzają charakterystyką nowych systemów tramwajowych wprowadzonych w XXI w. w Europie na przykładzie Clermont-Ferrand, Padwy oraz Olsztyna. Omawiają także tramwaje dwusystemowe stosowane w Miluzie i Sassari. W dalszej części artykułu dokonują analizy potencjalnych możliwości rozwoju transportu szynowego w 84 polskich miastach liczących ponad 50 tys. mieszkańców.

W następnym artykule J. Chodkowska-Miszczuk i A. Lewandowska dokonują analizy transportu miejskiego w kontekście wdrażania idei rozwoju zrównoważonego. Szczegółowe badania zostały wykonane w Kopenhadze – mieście, które zdaniem autorek ma największe osiągnięcia w tym zakresie. Pozwoliły one na identyfikację przejawów wdrażania koncepcji

transportu zrównoważonego, w tym dywersyfikację środków transportu, rozwój transportu intermodalnego, uprzywilejowanie transportu publicznego i kopenhagizację przestrzeni miasta. Na podstawie analiz wskazano też na kluczowe wyzwania związane z rozwojem transportu zrównoważonego, wynikające głównie z powszechności transportu rowerowego w Kopenhadze.

Kolejny, czwarty w tomie artykuł napisany przez M.A. Kwiatkowskiego skupia się na analizie systemu roweru publicznego (*bike-sharing system*) funkcjonującego w Polsce od 2008 r. Z każdym rokiem rozszerza się on na nowe miasta, a także obszary wiejskie, stając się elementem transportu multimodalnego, który łączy różne środki transportu publicznego. Dzięki temu może przyczynić się do zwiększenia wydajności miejskich systemów transportowych. Autor zbadał szczegółowo systemy *bike-sharingu* w latach 2017-2018, tj. w okresie największego rozwoju tej formy transportu w Polsce. Uwzględnił wskaźniki liczby stacji roweru publicznego i liczby rowerów oraz porównał cenniki wypożyczeń. Na podstawie uzyskanych rezultatów badań wskazał dalsze kierunki rozwoju roweru publicznego w kraju.

Tematyka piątego artykułu dotyczy problemów polskich małych portów morskich w latach 1996-2016. Autorzy W. Szymańska i T. Michalski stawiają sobie za cel pokazanie, jak zmieniły się w tym czasie funkcje pełnione przez tę grupę portów. Porównano funkcje przeładunkowe, pasażerskie i rybackie 29 małych portów i przystani zlokalizowanych na polskim wybrzeżu na tle czterech dużych portów morskich kraju. Analizę pogłębiło studium przypadku wykonane dla portu w Ustce. Wskazano na regres funkcji tradycyjnych w małych portach morskich oraz na możliwości rozwoju w nich działalności turystycznej.

Szósty artykuł zamieszczony w tomie, autorstwa A. Drewnowskiego i K. Małachowskiego, omawia wykorzystanie technologii cyfrowych w relacjach z klientem przez kolejowych przewoźników pasażerskich w Polsce. Autorzy przedstawili działania podejmowane w tym zakresie, obejmujące dostęp do rozkładów jazdy, sprzedaż biletów, rezerwację miejsc, monitoring ruchu pociągów w czasie rzeczywistym, prognozę frekwencji oraz usługi cyfrowe na stacjach i w pociągach. Wskazano na ich dostępność u różnych przewoźników obsługujących kolejowe przewozy pasażerskie w Polsce.

Integralną część tomu stanowi przygotowana przez A. Ciechańskiego recenzja książki autorstwa P. Dominasa i T. Przerwy pt. *Od kolei na Dolnym Śląsku po Koleje Dolnośląskie*. W wydanej w 2017 r. przez Dom Wydawniczy Księża Młyn monografii dolnośląskich historyków recenzent podkreśla m.in. wątki interesujące dla geografów transportu.

W trzecim tomie *Prac Komisji Geografii Komunikacji PTG* z 2018 r. zamieszczone zostały kolejne biogramy geografów zajmujących się problematyką transportu i łączności. Tym razem omówiono sylwetki profesorów Tadeusza Kazimierza Hoffa, Marianny (Marii) Gertrudy Kozaneckiej i Teofila Lijewskiego.

Tom zamyka napisane przez Marcina Połoma sprawozdanie z III Międzynarodowej Konferencji Naukowej pt. „Problemy i wyzwania geografii komunikacji”, która miała miejsce w dniach 10-11.05.2018 r. w Gdańsku.

W imieniu Redakcji życzę Czytelnikom interesującej i inspirującej do dalszych badań naukowych lektury.

Renata Anisiewicz